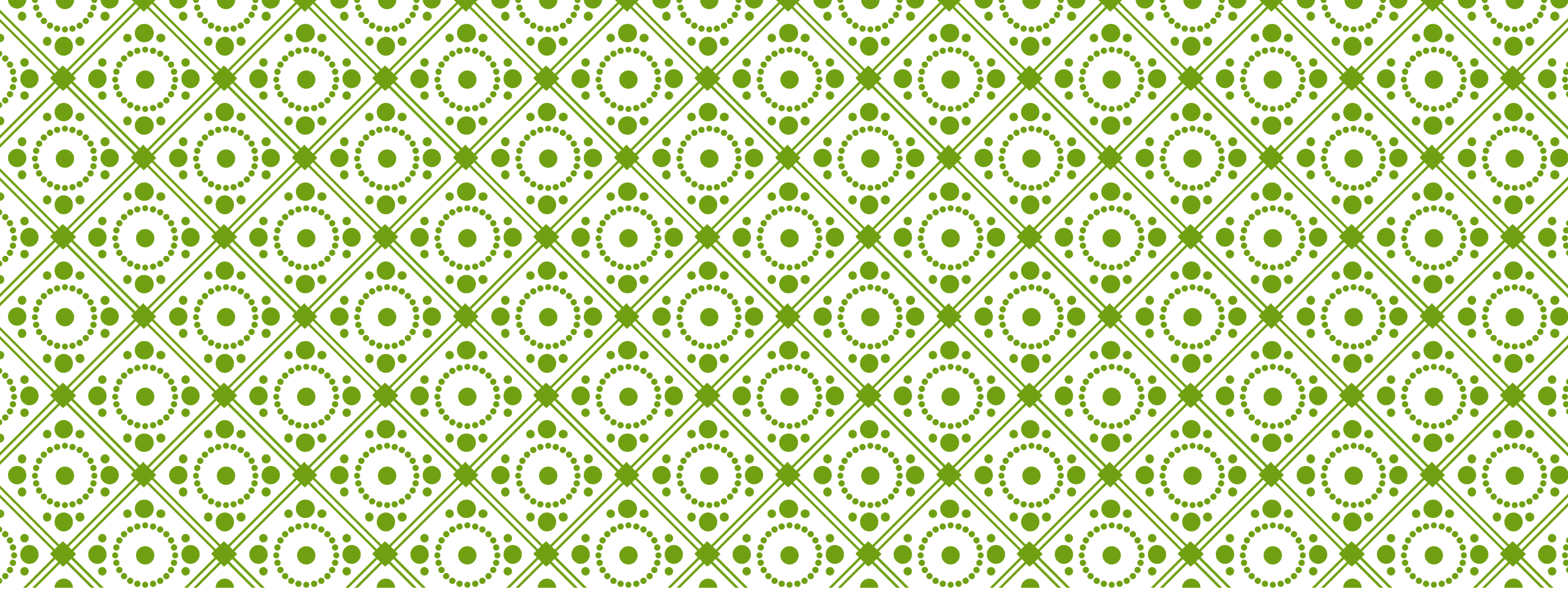

BUDGET OCH SKATT

Sfi-ekonomi

Privatekonomi på enkel svenska

ORDLISTA

Översätt orden till ditt modersmål

avgift

bidrag

budget

fasta kostnader

inkomst

mynt

plånbok

rörliga kostnader

sakna

sedlar

skatt

totalt

utgift

ORDLISTA

Översätt orden till ditt modersmål

avgift: Pengar du betalar, till exempel medlemsavgift.

bidrag: Pengar som till exempel staten betalar till någon.

budget: Lista över alla inkomster och utgifter.

fasta kostnader: Kostnader som är samma varje månad.

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

mynt: Pengar av metall.

plånbok: Fodral att lägga pengar i.

rörliga kostnader: Kostnader som ändras varje månad.

sakna: Något som inte finns.

sedlar: Pengar av papper.

skatt: Pengar du betalar av din inkomst till stat och kommun.

totalt: Summan av allt det du räknar ihop.

utgift: Allt du betalar för.

DINA PENGAR

Dina pengar är mer än mynt och sedlar som du har i plånboken. Dina pengar är också alla dina inkomster och utgifter. Inkomster är pengar du får och utgifter är pengar du betalar.

ORDLISTA

mynt: Pengar av metall.

sedlar: Pengar av papper.

plånbok: Fodral att lägga pengar i.

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

utgift: Allt du betalar för.

JÄMFÖR KULTURER

- Vilken var din största utgift i landet där du bodde förut?
- Vad var dyrare än i Sverige?
- Vad var billigare?
- Vilka sedlar och mynt finns där? Jämför värdet med svenska kronor.

DINA PENGAR

Några inkomster och utgifter är samma varje månad. De kallas fasta inkomster och utgifter.

ORDLISTA

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

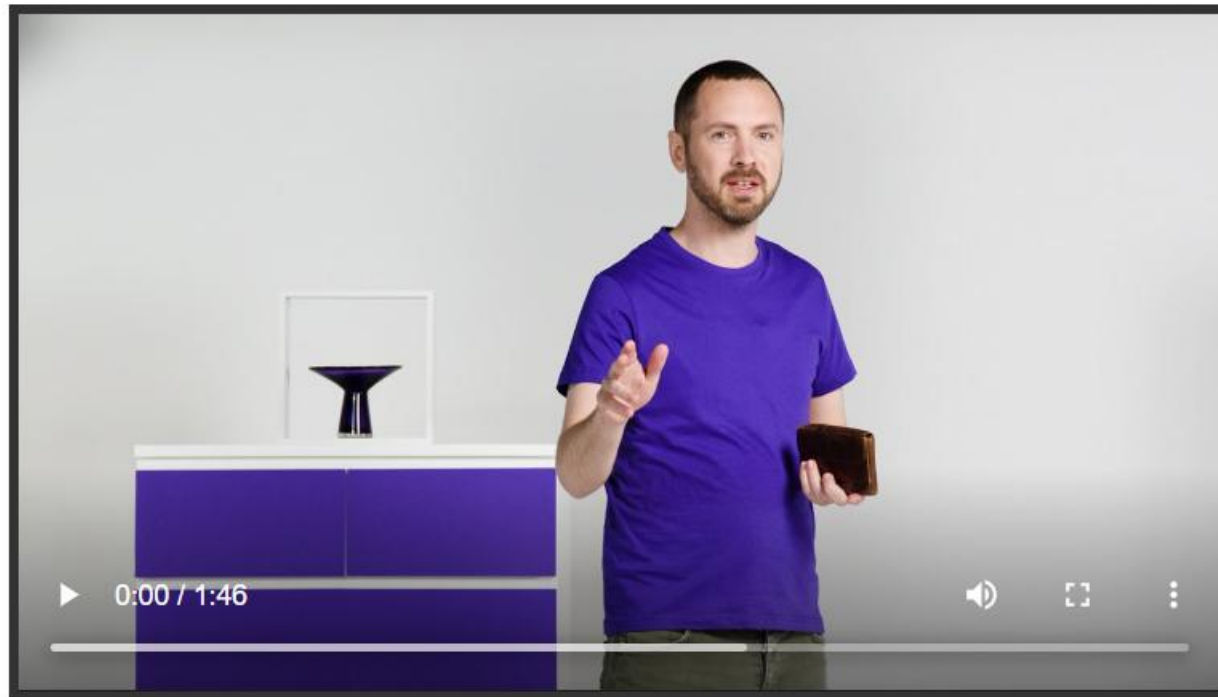
DINA PENGAR

Inkomster och utgifter som inte återkommer varje månad eller som ändras kallas rörliga. Rörliga utgifter är till exempel kostnaden för el som ofta är högre på vintern än på sommaren.

ORDLISTA

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

FILM OM BUDGET OCH SKATT

Här är länken till videon:

<https://www.sfiekonomi.se/wp-content/uploads/2020/08/1budgetochskatt.mp4>

Svensk undertext till filmen finns att tillgå i videospelarens menyrad.

INKOMSTER

Inkomster är pengar du får. Det är till exempel lön från arbete, barnbidrag, studiebidrag, bostadsbidrag, försörjningsstöd, sjukpenning, a-kassa och pension.

ORDLISTA

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

bidrag: Pengar som till exempel staten betalar till någon.

INKOMSTER

För de flesta inkomster behöver du betala skatt, men inte för de inkomster som är bidrag.

Barnbidrag, studiebidrag och bostadsbidrag behöver du till exempel inte skatta för.

ORDLISTA

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

bidrag: Pengar som till exempel staten betalar till någon.

UTGIFTER

Utgifter är kostnader du har för att leva. Det är till exempel kostnad för hyra, mat, kläder, hygien, el, telefon, internet och tv. Utgifter är också vad det kostar att åka tåg, bil, buss, tunnelbana och andra resor. För de flesta är bostaden den största kostnaden. Även maten är en stor kostnad för många.

ORDLISTA

utgift: Allt du betalar för.

SKATT

Pengarna du betalar i skatt går till staten så att de kan betala ut bland annat barnbidrag, bostadsbidrag och sjukpenning. Skattepengarna betalar också för skolor, sjukvård, polis och bibliotek.

ORDLISTA

skatt: Pengar du betalar av din inkomst till stat och kommun.

SKATT

Man kan betala skatt på olika sätt, till exempel skatt på lön. Du betalar även skatt när du köper en vara i en affär. Den skatten kallas moms.

ORDLISTA

skatt: Pengar du betalar av din inkomst till stat och kommun.

SKATT

På några varor finns en speciell skatt, till exempel på alkohol, bensin och tobak.

ORDLISTA

skatt: Pengar du betalar av din inkomst till stat och kommun.

BUDGET

För att förstå vad det kostar att leva kan du göra en budget. I en budget skriver du alla dina inkomster under en månad och vad det blir totalt. Skriv också alla utgifter under samma period. Utgifterna är allt som du betalar.

ORDLISTA

budget: Lista över alla inkomster och utgifter.

BUDGET

Lägg ihop inkomsterna och lägg ihop utgifterna. Då ser du hur mycket pengar du har kvar eller om det saknas pengar.

ORDLISTA

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

budget: Lista över alla inkomster och utgifter.

BUDGET

En budget hjälper dig att ha koll på dina utgifter så att de inte är större än inkomsterna. Budgeten kan också hjälpa dig att minska på utgifter som inte är nödvändiga. Då kanske du kan spara en del pengar eller köpa något du vill ha.

ORDLISTA

budget: Lista över alla inkomster och utgifter.

inkomst: Pengar du får för till exempel arbete.

BERÄTTA

- Gör du en budget? Varför? Varför inte?
- Gjorde du en budget i landet där du bodde tidigare?
- Vilka fördelar finns med att planera sin ekonomi?
- Ungefär hur stor är utgiften för dina fritidsintressen varje månad? Kostar dina fritidsintressen mer eller mindre nu än för fem år sedan? Kostar dina fritidsintressen mer eller mindre nu än för tio år sedan?
- Ungefär hur stor är utgiften för dina hygienartiklar varje månad? Vilka av dina hygienartiklar är dyrast?
- Tänk tillbaka på förra veckan. Vad i samhället använde du som betalas med skattepengar?

VAD KOSTAR DET ATT LEVA

Belopp i kronor

Utgifter, per månad

Mat hemma	2 250
<i>Lunch måndag-fredag ingår inte</i>	
Förbrukningsvaror	130
Saker till hemmet	590
Medier	1 430
Hyra	5 760
Hemförsäkring	110
Totalt: utgifter för hushållet	10 270
Övriga utgifter	
Personlig hygien	700
Kläder och skor	520
Fritid, inklusive mobiltelefon	810
Lunch ute (20 gånger/månad)	1 960
Kollektiva resor	600
Fack och a-kassa	510
Totalt: övriga utgifter	5 100
Totalt vad det kostar att leva	15 370

Källa: Konsumentverkets beräkningar 2021

Här kan du läsa vad det kan kosta att leva i Sverige. Exemplet visar genomsnittskostnader varje månad för en ung kvinna eller man som bor i en egen bostad.

ORDLISTA

fasta kostnader: Kostnader som är samma varje månad.

rörliga kostnader: Kostnader som ändras varje månad.

BRA ATT VETA

Kommunerna har budget- och skuldrådgivare. De kan svara på frågor om budget och ekonomi och informera om vad du ska göra om du har svårt att betala dina skulder.

Det är gratis att besöka budget- och skuldrådgivare.

PRATA

- Vilken är din största utgift? Vilka är dina andra stora utgifter?
- Tror du att någon utgift kan bli lägre? Vad kan du göra för att minska utgiften?
- Vilka av dina nöjen kostar pengar? Har kostnaden ökat eller minskat senaste året?
- Ska skatten vara olika för personer med höga och låga inkomster? Varför? Varför inte?
- Vad skulle du göra om du hade 100 miljoner kronor? Vad skulle du köpa?

FAKTAFRÅGOR

1. Vad är en inkomster?

- ☐ Pengar jag får
- ☐ Pengar jag betalar
- ☐ Pengar jag är skyldig någon

2. Vad är utgifter?

- ☐ Pengar jag får
- ☐ Pengar jag betalar
- ☐ Pengar jag sparar

3. Vad är en budget?

- ☐ Lista över alla inkomster
- ☐ Lista över alla utgifter
- ☐ Lista över både inkomster och utgifter

4. Vad är el-avgiften exempel på?

- ☐ Fast kostnad
- ☐ Rörlig kostnad
- ☐ Skatt

5. Vad är barnbidrag exempel på?

- ☐ Inkomster man inte behöver skatta för
- ☐ Inkomster man måste söka för att få
- ☐ Inkomster som skattas som arbete